

Sogneblad

Skt. Elisabeths Kirke i Holbæk

nr. 1, 8. årg., 2018

ROSA MUNDI

Op til Jul:

oprydning, rengøring, julegaver, sammenkomster til tiptop...

Og det er faktisk smukt, at vi i den grad anser julen værd alle de mange anstrengelser. Men disse anstrengelser må på ingen måde få os til at glemme Ham, som er årsagen til, at vi også på det ydre plan søger en bedre, smukkere, renere verden.

Oprydning, rengøring, sammenkomster og julegaver bør også hellere end gerne finde deres relevans på det indre plan, så Kristus, hvis fødselsfest vi snart kommer til at fejre, må opleve sig mere og mere velkommen iblandt os – ikke kun som ven, men både som Frelser og Ven.

Skriftemål som oprydning og rengøring. Som den enestående vej til de bedste (eukaristiske) sammenkomster og de egentlige julegaver... Ja, de efterfølgende linjer kommer til at handle om skriftemål. Om dets skønhed. Om dets gavn.

“For jer, katolikker fungerer det ganske enkelt: I kan bare gå til skrifte, derefter sige tre “Ave Maria” og I kan sagtens begynde forfra.” Hvor tit hører jeg ikke denne bemærkning gengivet af mine trosfæller, som nogle gange morer sig lidt (og jeg med dem) over opfattelsen af det katolske skriftemål, de møder hos deres ikke-katolske venner og bekendte. Egentligt er denne opfattelse kun forkert, hvis det “at begynde forfra” skal forstås: “at leve sit liv som før skriftemålet”, “at bruge skriftemålet bevidst til at skabe en fornemmelse af at blive rensset, udtømt for snavs, så man kan begynde på at samle det gamle snavs igen”.

“At begynde forfra” kan til gengæld også forstås, som en ny chance, det vil sige: Jeg modtog Guds tilgivelse og blev forsonet både med Gud og Kirken og fra nu af vil jeg gerne prøve at imødekomme Jesu opfordring: “Gå, og synd fra nu af ikke mere.” / Joh 8,11c /. Den form for en ny begyndelse er højest ønskelig.

Den forsonede sjæls tilstand minder et uskyldigt barns tilstand. Ikke en slags *tabula rasa* - en tom tavle, som fra nu af blot er til rådighed, så den kan fyldes med hvad som helst igen. Nej. Snarere en have fyldt med de smukkeste, de mest eftertragtede blomster. En have, som vi hver især får lov til at eje på en måde, men også at forvalte og pleje på Guds vegne. En have, som - hvis den ikke plejes, desværre igen nemt kan omdannes til en affaldscontainer. En have fyldt med de mest eftertragtede blomster - med Guds nåde - med hellighed. Et uskyldigt barns tilstand. (“Hvis I ikke vender om og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmeriget.” / Matt18,3/).

Som Kristi stedfortræder ved modtagelse af andres skriftemål erfarer jeg en form for en ubeskrivelig lykke: “Gud skabte igen noget smukt og Han anvendte lille mig i sit skaberværk som sit redskab.” Både som præst og som blot troende menneske føler jeg inderst inde et behov for nærmest at falde på knæ foran ham/hende, som lige har hørt absolutionens ord, da jeg anser den forsonede som en helgen - Guds store værk.

Hvordan aflægges man skriftemål? Dette spørgsmål har jeg lyst til at erstatte med: Hvordan modtager man bodens og forsoningens sakramente? Selve skriftemålet er en betydelig del af en mere kompleks virkelighed. Jeg ønsker her generelt at reflektere over praktisering af skriftemålet ud fra mine egne erfaringer: både som skriftebarn og som skriftefader - bevidst om tavshedspligten. Ingen vil blive udstillet personligt. Ved at skrive dette indlæg tænker jeg slet ikke på konkrete personer. En af de gaver, en præst får i forbindelse med andres skriftemål, er, at man ikke forbinder de skrifte-tende mennesker med det, de har bekendt.

Sognepræst: p. Michal Bienkowski, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse

Tlf. 58 52 06 45; mobil: 20 72 89 51, e-mail: mb@katolsk-vestsj.dk. Hjemmeside: www.katolsk-vestsj.dk

Formand for menighedsrådet: Marymalar Elden, e-mail: eldenmarymalar@gmail.com

Redaktør af sognebladet: Birgit Bidstrup Jørgensen, e-mail: birgitbidstrupjoergensen@gmail.dk

Hvordan konkret modtager man bodens og forsoningens sakramente (5 betingelser)?

1. Det er godt at begynde med **at granske (ransage) sin samvittighed**. Brug bønnen om Guds hjælp (til dette formål kan man også spørge en åndelig vejleder, eller også en ven, et familiemedlem, som har en vis erfaring med at praktisere modtagelse af bodens sakramente). I visse tilfælde kan man risikere, at "en sovende samvittighed" ikke længere disponerer over den nødvendige dømmekraft. "En sovende samvittighed" vil oftest forblinde sin ejer: den tillader ikke at se en synd som synd, den kender ikke grænser mellem godt og ondt, den forhindrer i at se behov for at blive frelst fra sine synder og deres følger. Den kan til tider stadigvæk være følsom over for andres synd, men helt blind over for sin ejers. I ekstreme tilfælde kan "en sovende samvittighed" få sin ejer til at ændre opfattelse af Kristi rolle i sit liv: Tror jeg, at jeg er uden synd, så behøver jeg ikke Kristus som min Frelser. Jeg kan nøjes med at have Ham som en ven, kammerat (hvis jeg i det hele taget stadigvæk er interesseret i at have noget med Ham at gøre).

2. Opdagelse af, at man har syndet, bør føre os til **en oprigtig anger**. Det er godt at efterstræbe den fuldkomne anger, som er til, når man **ikke kun** fortryder sine synder, fordi man risikerer at miste Guds nærvær, fordi man kan udsætte sig selv for fortabelse, men endnu mere fordi man **har såret den elskende Gud**. **Først: anger = frugt af kærlighed fra og til Gud og til sin næste (dette kalder man også Guds frygt).**

og ved siden af denne

anger = frugt af en frygt for fortabelse.

3. Først nu er man klar til at aflægge **et ærligt skriftemål**. En psykolog vil ofte prøve at bearbejde ens problemer skridtvis. Gud behøver ikke at tage nogle små skridt. Oplyser Han mig om mine synder, så gør Han det med henblik på at befri mig fra dem alle på en gang. Derfor kan det være forkert bevidst at vælge fortielse af nogen af de synder, som man allerede har gjort sig bevidst.

4. Så kan man begynde forfra. Denne begyndelse bør præges af **ønsket om at forbedre sig**. Den må ikke inddrage planlægning af at gentage de gamle synder. I realiteten kan det ske, at de gamle synder gøres. Sker det på grund af menneskets svaghed, så kan man stadigvæk regne med Guds tilgivelse. Sker det, fordi man nærmest allerede forud

for skriftemålene planlægger tilbagefald i de gamle synder, eller også planlægger nye, risikerer man i visse tilfælde synd mod Helligånden.

5. Den nye begyndelse har meget med nyskabelse at gøre. Derfor er den sidste betingelse for en god modtagelse af bodens sakramente **en godtgørelse** der, hvor det kan lade sig gøre. Hvis det ikke direkte er muligt, så kan man finde på en anden form for godtgørelse. Den pålagte bod er også en del af den.

Hvilken indstilling?

Noget blev allerede sagt om indstillingen ved beskrivelse af betingelserne. Her vil jeg prøve at berøre emnet lidt ud fra mine erfaringer. Det varmer mit hjerte at kunne være vidne til, at de fleste skriftende på forhånd bruger tid på at forberede deres skriftemål. Det glæder mig at kunne se, at skriftemålet først og fremmest betragtes som en forsoning både med Gud og Kirken, og ikke kun som en samtale med præst. Nogle enkelte gange kan jeg dog være lidt usikker, om man har forstået, hvad skriftemål går ud på. Usikkerheden opstår i tilfælde, hvor bekendelse i en høj grad er en fremstilling af sine gode sider. Dette kan være forårsaget af:

A. Et forsøg på selvretfærdiggørelse (dette tilfælde er mest uønskeligt, for i så fald erstatter vi Guds retfærdiggørelse af os med vor egen).

B. En tro på, at modtagelse af absolutionen er afhængig af, om det lykkes for mig at overbevise præsten om, at jeg fortjener absolutionen.

C. En tro på, at hvis jeg kun siger mine synder og ikke noget positivt om mig selv, så tror præsten, at jeg kun er de synder, jeg har begået, og at der ikke findes noget godt i mig.

D. Et behov for at kunne præsentere sig selv i et bredere sammenhæng.

Til disse fire punkter vil jeg gerne sige det følgende: Det er godt at bede Gud om hjælp til absolut at kunne undgå de tilfælde, som beskrives i punkter: A. og B. De kan opstå på grund af (og føre til) hovmodet, som er kilden til al anden synd.

Hvad punkt C angår, så har jeg lyst til at sige - først og fremmest på mine egne, men også på andre præsters vegne: Allerede i det øjeblik, hvor nogen aftaler et skriftemål med mig, ved jeg (ikke kun tror), at det menneske, som om lidt vil betros sine synder i mit påhør, er meget mere end synderne, som vaskes bort. Denne opfattelse styrkes endda efter skriftemålet ganske naturligt (og overnaturligt). *"Er jeres synder som skarlaget, kan de blive hvide som sne; er de røde som purpur, kan de blive som uld."/>* / Es 1,18 /. Desuden er synderne i forvejen ikke det eneste, der danner mennesket!

Tilfælde D kan i visse situationer anbefales. Især hvis det drejer sig om en åndelig vejledning, som strækker sig ud over formidling af forsoningens sakramente, og især hvis den skriftende selv tror, at han/hun kun er det, som han/hun skriver (det vil sige: synder). I så tilfælde bør bevidstheden om det gode være anledning til taknemlighed over for Gud og til en optimisme i Gud. Den synder, der omvender sig (stræber efter omvendelsen), har mange grunde til optimisme. I Gud.

Med bedste ønsker om en frugtbar Advent, en frelsfremmende fejring af Jesu Fødsel og et vel-signet Nytår
– p. Michal Bienkowski

Relikvier – hvad er det egentlig?

I vores bispedømme har vi lige haft besøg af relikvierne af den hellige Thérèse af Lisieux og hendes hellige forældre, Zélie og Louis Martin. Men hvad er relikvier egentlig og hvad skal vi tro om dem?

Mange mennesker synes, det er lidt mærkeligt, at katolikker ærer relikvier, men de finder det ikke spor underligt, når de selv gemmer ting, de har arvet fra mennesker, de holder af. Sælger man antikke ting, betyder det meget for prisen, om de har *proveniens*. Dvs. om man kan dokumentere, hvilke kendte personer, tingene har tilhørt. Er personen berømt, bliver prisen højere. Filmstjerners tøj, rockmusikers guitar, fodboldspillere svedige trøjer eller kendte menneskers breve sælges for skyhøje priser på auktioner. Men disse ting er egentlig også relikvier, for "relikvie" kommer af det latinske *relinquo*, som betyder "jeg efterlader". Man kan med god ret sige, at de efterladte ting, vi ejer, ikke bare er ting for os. De minder os om dem, vi har holdt af og interesseret os for, og de bringer mindet om dem nærmere til os.

Skt. Lucius' hovedskal. Relikvie i Skt. Ansgars kirke

Gennem tiden har der været spekuleret meget fantasifuldt i relikvier, så det er nok ikke dem alle, der er ægte. Mange hævder at eje en splint af Jesu kors. Men hvis man samlede alle disse splinter, ville der sikkert være nok til adskillige kors. Til gengæld kunne sjældne relikvier engang være en god forretning, for de tiltrak pilgrimme og dermed velstand til de kirker, der ejede dem.

Stort set alle religioner kender til relikvier. Profeten Muhammeds efterladte sværd, hans skæg og en tand kan ses i Istanbul og har betydning som relikvier for muslimer. Protestanter derimod har

ikke relikvier, for de mener, at der ikke må være nogen mellemmand mellem Gud og mennesker, og her er vi ved dét, der i katolsk tro udgør en stor forskel.

Teologisk baggrund

Den katolske kirke har en teologi om relikvier. Hvis Kirken har undersøgt et menneskes liv grundigt og erklæret, at han eller hun nu er i himlen som Gud som helgen, så ærer vi Gud selv, når vi glæder os over det vidnesbyrd, som denne helgen gav om Ham, mens han levede. Vi tror, at helgener kan gå i forbøn for os hos Gud. Når vi ærer de ting, en helgen har efterladt (relikvier), så er det ikke at vise tingene ære, men formålet er at bede om deres forbøn. Der må aldrig være tale om at tilbede relikvierne, for kun Gud må tilbedes.

Relikvie af den hl. Montfort under Mariastatuen

Dét at ærer relikvier støttes af flere skriftsteder i Bibelen. Da israelitterne forlod Ægypten, medbragte de, hvad der var tilbage af Josefs knogler (2. Mos. 13,19); profeten Elisa tog profeten Elias' kappe og udførte et mirakel med den (2. Kong 2, 13). Den samme Elisas knogler kom i berøring med en død person, som derpå opstod og levede (2. Kong 13, 21). Hos Lukas (8,44) læser vi om kvinden med blødninger, som lægerne ikke kunne hjælpe. Hendes tro sagde hende, at hvis hun blot kunne komme til at røre Jesu kappe, ville hun blive helbredt. I dette tilfælde havde Jesus selv kappen på, men han mærkede, at der udgik en kraft fra ham. Efter Jesu død og opstandelse kan vi læse om de kristne i Efesos:

”Gud lod usædvanlige undergerninger ske ved Paulus' hænder. Ja, man bragte ligefrem tørklæder eller bæltter, som Paulus havde båret, hen til de syge; og sygdommene forlod dem, og de onde ånder fór ud” (ApG 19,12).

Der er altså tale om en Bibelsk funderet tro på, at hellige menneskers kraft forplanter sig til deres

jordiske efterladenskaber eller ting, der har været i berøring med dem. Denne måde at ære disse ting er tilladt ifølge kanonisk lov (Cann 1186-1190).

Tre klasser af relikvier

Relikvier deles i tre klasser. Relikvier af første klasse er de fineste. Det er dele af kroppen, fx knoglerne. I Skt. Ansgars Kirke i København opbevares f.eks. den hl. Lucius' hovedskal. Relikvierne af den hl. Thérèse og hendes forældre er også relikvier af første klasse. Alle katolske kirker har fået et relikvie af første grad nedlagt i altret.

Relikvier af anden klasse er genstande, som er brugt af personen eller genstande, som har forvoldt deres død, f.eks. Jesu kors, eller tøj, personen har brugt, som i eksemplet med Paulus' tørklæde og bælte.

Tredje classes relikvier er ting, der har rørt ved relikvier af første eller anden grad. De har derfor ikke direkte forbindelse med den helgen, de repræsenterer. Selv ejer jeg et relikvie af tredje klasse fra den hl. Faustina: et lille stykke stof, som har rørt ved enten et første eller anden classes relikvie efter hende. Jeg fik det foræret, da jeg købte en bog med hendes breve.

Og det er en pointe: Ingen må ifølge Kirkens kanoniske lov tjene penge på relikvier. De skal gives væk; deles mellem de troende, så alle kan få gavn af dem. Efter pave Johannes Paul II's død i 2005 tilbød Vatikanet på deres internetside alle interesserede muligheden for at få et stykke af hans præstedragt gratis som et relikvie — og på få dage fik man over 200.000 henvendelser.

Relikvierne i Skt. Elisabeths kirke

I vores egen sognekirke har vi tre relikvier. Ét er nedlagt i alteret, ét kan ses under Mariastatuen og ét opbevares i sakristiet.

Relikvie i sakristiet. En splint af Kristi kors

Vi ved ikke, hvilken helgen relikviet i altret stammer fra, men på relikviet under Mariastatuen kan man læse, at det stammer fra den hl. Montfort. Relikviet i sakristiet er en splint af Kristi kors.

Relikvierne opbevares i beholdere, såkaldte *relikvarer*, og vi har lov til at ære dem. Vi skal ikke knæle foran dem, men vi kan bede om de helgeners forbøn, som relikvierne stammer fra, og vise vores tak både for deres forbøn og for det liv, de har levet som eksempler for os. Det kan vi gøre ved at røre ved relikviet og derefter slå korsets tegn for os med bønnen "I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen", som tegn på, at al ære i sidste ende tilhører Gud. Og selvfølgelig må det at ære relikvier aldrig blive mere end et supplement til den bøn vi retter til Gud selv.

Af Birgit Bidstrup Jørgensen

En rose så jeg skyde op ad den frosne jord

En af vore mest elskede salmer i adventstiden, En rose så jeg skyde, udtrykker vores forventning om Jesus, der som en rose bryder igennem den frosne jord og kommer ind i verden, til os, og fødes som det lille barn, der er vores frelser.

Rosenblomsten er fyldt med symbolik. Først og fremmest er rosen symbol på kærlighed og skønhed. Ét af Jomfru Marias tilnavne er *rosa mundi*, verdens rose. Maria kaldes også "Rosen uden torne" som udtryk for, at hun er uplettet af synd. Netop i Maria var der ingen frossen jord, som rosen, Jesus, skulle bryde igennem, og sådan gik det til, at fra hendes frugtbare jordbund kunne den fuldkomne rose, Jesus spire frem, sådan som Gud ville det i sin frelsesplan.

Den frosne jord er et billede på den modstand, Jesus må bryde igennem for at fødes i vores hjerter. En modstand, der skyldes, at vi først og fremmest

bekymrer os om os selv, frem for at bekymre os om at Guds rige må bryde frem i os og mellem os med sit budskab om kærlighed og barmhjertighed.

Maria viser ved sit eksempel, at den frosne jord i vore hjerter kan tø, når vi giver vores ja, til at det må ske med os, som Gud vil. Så spirer rosen frem. Lad os bruge denne adventstid til at gøre jorden frugtbar i vore hjerter ved at sige ja og ved at modtage de sakramenter, der optør den frosne jord: forsoningens sakramente og den hellige kommunion.

Gaver til kirke og menighedssal

Menighedsrådet er meget taknemmelige for, når medlemmer af menigheden vil give gaver til brug i kirken eller i menighedssalen.

Men vi vil være glade, hvis du kommer til os i menighedsrådet først, med dit forslag til en gave, så vi sammen kan tale om, hvad der er brug for.

Børneundervisning forår 2019

Januar: den 12. og 26.

Februar: den 09. og 23.

Marts: den 09. og 23.

April: den 06. og 27.

Maj: 11. og 25.

Messer i Skt. Elisabeths Kirke

Lørdag kl. 15.30: Søndagsmesse

1. lørdag i måneden samt i hele oktober måned kl. 15.10: Rosenkrans

Ingen messe på søndage.

Onsdag kl. 17.30: Hverdagsmesse og vesper.

Torsdag kl. 08.00: Hverdagsmesse

Se opdateret kalender på www.katolsk-vestsj.dk. Her findes også opslag om andre arrangementer, f.eks. katekeser for voksne.